

POSTANOWIENIE

4 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 4 marca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa E. O. i E.1 O.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.

o zapłatę i ustalenie,

na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 2 sierpnia 2022 r., I ACa 1426/21,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.**

[SOP]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 5 sierpnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie ustalił, że umowa kredytu mieszkaniowego, zawarta pomiędzy powodami E. O. i E. O.1, a pozwanym Bankiem Spółka Akcyjna z siedzibą w W. 7 kwietnia 2006 r., zmieniona aneksami, jest nieważna w całości (pkt 1) i zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 176.204,59 zł oraz kwotę 48.486,49 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty (pkt 2) oraz orzekł o zwrocie kosztów procesu (pkt 3).

Wyrokiem z 2 sierpnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację pozwanego i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną od wyroku wniósł pozwany bank, skarżąc wyrok w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podał jako podstawę przysądu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Wskazał na potrzebę wykładni art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 i pkt 8 Prawa bankowego poprzez rozstrzygnięcie, czy Prawo bankowe stawia kredytodawcy wymaganie, aby w treści umowy kredytu w walucie obcej, w tym zawartej z konsumentem, kredytodawca określał kwotowo wysokość swojego świadczenia w walucie rodzimej, które ma nastąpić w przyszłości, w wykonaniu umowy kredytu, na poczet pokrycia celu finansowania?

W odpowiedzi na skargę powodowie wnieśli o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie jest to ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przysądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek, przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych

przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Powołanie się na przesłankę przedsądu, przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach, wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08, z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01). Ponadto podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. ma za przedmiot analizę konkretnych przepisów i do tego się ogranicza, a więc nie polega na jednoczesnej wykładni kilku przepisów i poszukiwaniu na tej podstawie określonej normy prawnej, która mogła albo nie mogła zostać zastosowana w indywidualnej sprawie, objętej skargą kasacyjną (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 stycznia 2022 r., I CSK 1467/22).

Analiza sprawy niniejszej i wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, nie daje podstaw do przyjęcia, że powołana przesłanka została wykazana. W skardze kasacyjnej nie powołano przekonujących argumentów za przyjęciem skargi do rozpoznania, a podnoszone kwestie, dotyczące umowy kredytu, nie stanowią obecnie zagadnień nowych. W skardze nie wykazano, aby istniała potrzeba wykładni przepisów, wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Wskazywane przez skarżącego przepisy były już analizowane i oceniane w ramach przedsądu, ostatnio m.in. w sprawach z 29 grudnia 2022 r., I CSK 3890/22 oraz 25 stycznia 2024 r., I CSK 5851/22 (zob. też postanowienia Sądu Najwyższego z 29 września 2023 r., I CSK 108/23, z 28 września 2023 r., I CSK 327/23, z 14 listopada 2023 r., I CSK 5156/22, z 17 października 2023 r., I CSK 558/23, z 27 lipca 2023 r., I CSK 6248/22 i zawarte tam orzecznictwo). Ponadto podniesione kwestie były przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego (w odniesieniu do art. 385¹

k.c. w kontekście dyrektywy 93/13 zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22).

W sprawie z 29 grudnia 2022 r., I CSK 3890/22 zwrócono m.in. uwagę, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego, dotyczącym umów kredytu zawieranych jeszcze przed wejściem w życie ustawy o kredycie konsumenckim wyrażano pogląd, że umowa kredytu wiążąca wysokość udzielonego kredytu oraz wysokość jego spłat z kursem waluty obcej, np. franka szwajcarskiego, nie jest sprzeczna z ogólną konstrukcją umowy kredytu, przewidzianą w art. 69 ust. 1 pr. bank i stanowi jej możliwy wariant. Stanowisko to należy uznać za utrwalone (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14; z 19 marca 2015 r., IV CSK 362/14; z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18). W przypadku kredytu denominowanego do waluty obcej, istota typowej umowy takiego kredytu sprowadza się do tego, że bank udziela kredytobiorcy kredytu w wysokości określonej w walucie obcej (jego wysokość nie jest on określana w walucie rodzimej) ale wypłata tej kwoty następuje w PLN. Tak więc w przypadku tego rodzaju kredytu kredytobiorca uzyskuje środki pieniężne w złotych, ale wysokość kredytu ustalona jest w walucie obcej, z tym, że w momencie udostępniania kredytu czy jego transz następuje przeliczenie z waluty obcej na złotówki według kursu na dzień udostępnienia kredytu czy jego transz. Oznaczenie świadczenia w walucie obcej tak samo jak wskazanie, że spłata kredytu następuje w złotych polskich, nie czyni zatem umowy kredytu nieważną. Umowa kredytu denominowanego i indeksowanego mieści się w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowi jej możliwy wariant, także wtedy, gdy został w niej zastosowany spread walutowy, odmienną natomiast kwestią jest, że tego rodzaju umowa może zawierać klauzule niedozwolone (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 24 czerwca 2022 r., II CSKP 10/22; z 27 maja 2022 r., II CSKP 395/22; z 29 kwietnia 2015 r., V CSK 445/14; i z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18).

Na temat znaczenia art. 69 pr. bankowego dla ważności umów, Sąd Najwyższy wypowiadał się w postanowieniu z 25 stycznia 2024 r., I CSK 5851/22, w szczególności wyjaśnił w nim jakie są skutki potencjalnej niemożności ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej, a także powołał stosowne orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. wyroki SN: z 10 maja 2022 r., II CSKP 694/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22 i II CSKP 405/22; z 20 maja 2022 r., II CSKP 713/22 i II CSKP 943/22; z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22, i z 24 czerwca 2022 r., II CSKP 10/22).

Warto przywołać w tym miejscu też wyrok Sądu Najwyższego z 28 września 2023 r., I CSK 6621/22, w którym stwierdzono, że o walutowym charakterze kredytu świadczy bezpośrednio wskazanie w umowie kwoty i waluty kredytu (CHF), oprocentowanie kredytu odpowiadające jego walucie (stopa LIBOR), możliwość wypłaty oraz spłaty kredytu w walucie obcej. Oceny tej nie zmienia fakt korzystania przez kredytobiorcę z kredytu w złotych i spłata rat w złotych, skoro wypłata i spłata była możliwa zarówno w walucie obcej jak i w złotych, w zależności od rodzaju konta na jakie środki miały być przekazane. Kredytobiorcy w tego rodzaju umowach mają bowiem bezpośrednią możliwość spłacania kredytu we frankach szwajcarskich z pominięciem przeliczeniowych tabel kursowych banku, a zapewnienie im możliwości skorzystania z zapłaty w złotych mieści się w sferze swobody umów. Nie skorzystanie z możliwości rozliczenia bezpośrednio we frankach szwajcarskich wynika wyłącznie z wyboru kredytobiorców i nie zmienia charakteru kredytu. Konsekwencją ewentualnego stwierdzenia w tego rodzaju umowach abuzywności klauzul spreadowych nie może być zatem upadek umowy, a konieczność spłaty kredytu we frankach szwajcarskich z oprocentowaniem według stawki LIBOR.

Podsumowując, w okolicznościach sprawy niniejszej sprawy nie stwierdzono kwalifikowanego naruszenia prawa, uzasadniającego ze względów publicznoprawnych przyjęcie skargi do rozpoznania. Sąd Najwyższy na etapie badania wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie analizuje przy tym podstaw skargi kasacyjnej ani ich uzasadnienia, stanowią one bowiem odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Biorąc pod uwagę przedstawione rozważania, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu – na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

(r.g.)